

ราชบัณฑิตยสถาน กรมราชบัณฑิตยสถาน

เล่ม ๑ แผ่นที่ ๑๑. วันอาทิตย์ เดือนสี่ แรมแปดค่ำ บัวออกดอก ๑๒๔๖ หน้าเบอร์ ๕๒

แจ้งความ

แจ้งความด้วยราชกิจจานุเบกษาในคราวนี้
ที่ ๑ ว่าด้วยข้าราชการ ที่ ๒ ว่าด้วยพระราช
ทานที่พัชรสยามวัคัษมย์ยิกาวาศ ที่ ๓ ว่าด้วย
โยยออกหัวเมือง ที่ ๔ ว่าด้วยราษฎรทลเกล้า
ภวายฎีกา ที่ ๕ ว่าด้วยขานูชีราชวันเรือเข้าออก

ที่ ๑ ข้าราชการ

ณวันอังคาร เดือนสี่ ขึ้นสิบเอ็ดค่ำ บัวออกดอก
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพนักงานเชิญ
พระบรมสารีริกธาตุ พระพุทธรูปพระธรรมวง
ไปทรงเรือไชย เรือศรี เรือกราบที่ท่าราชวรดิฐ
พร้อมด้วยเรือกระบวนทั้งปวง ซึ่งจะได้แต่พระบรม
ธาตุ พระพุทธรูปพระธรรมขึ้นไปวัคัษมย์ยิกาวาศ
ครั้นเวลาค่ำทุ่มเศษทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้ามหาดุริยางค์เสด็จ
ไปทรงจุดเทียนเครื่องนมัสการที่พระที่นั่งราชกิจวินิจฉัย
พระสงฆ์ราชาคณะ ๑๐ รูป สวดพระพุทธ
มนต์ มีพระพิมพ์ธรรมเป็นประธานาธิบดี ครั้น
สวดพระพุทธมนต์จบแล้ว มีดอกไม้เพลิงแลการ
เล่นต่าง ๆ สมโภชพระบรมธาตุพระพุทธรูปพระ
ธรรมคัมภีร์

ครั้นรุ่งขึ้น ณวันพุธ เดือนสี่ ขึ้นสิบสองค่ำ
เวลาเช้า ๓ โมงเศษ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เสด็จออกทรงพระที่นั่งจักรีมหาปราสาท ขึ้น
ทรงพระวชิรยาน เสด็จพระราชดำเนินโดยกระ
บวนตำรวจ แลทหารแห่มาตามเสด็จออกประตู
ศรีสุนทรไปประทับพระที่นั่งราชกิจวินิจฉัย พระบรม
วงษานุวงษท่านเสนาบดี แลข้าราชการผู้ใหญ่
ผู้น้อยเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทพร้อมกัน แล้วพระ
ราชทานอาหารบิณฑบาต แก่พระสงฆ์ราชาคณะ
๑๐ รูป ซึ่งได้สวดพระพุทธมนต์ ในการสมโภช
พระพุทธรูปพระธรรม ครั้นพระสงฆ์รับพระราช
ทานฉันแล้ว จึงพระราชทานของไทยทานต่าง ๆ
แก่พระสงฆ์ทั้ง ๑๐ รูปเสร็จแล้ว จึงพระยาศรี
สิงห์เทพนารถพระยามนตรีสุริยวงษ พระศรีธรรม
สาร หลวงชาติสุรินทร์ หลวงสุริยานุวัม หลวง
นิพัทธ์กุลพงษ์ นายฉันทภาคเล็กคุ้มแพร รวม ๖
นายกราบถวายบังคมลา ไปราชการเมืองเชียงใหม่
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเสื้อ
เย็บระยับแก่พระยามนตรีสุริยวงษเสื้อหนึ่ง กับพระ
ราชทานเสื้อเข็มชายให้กับข้าราชการ นายที่
กราบถวายบังคมลาไปราชการเมือง งบใหม่คน
ละหนึ่งเสื้อ แล้วพระโอรสธรรมาธิบดีนำมิกเตอ
เบจ็กรายถวายบังคมลา คุณเครื่องดนตรีต่าง ๆ

แลคนสำหรับเครื่องดนตรี ออกไปทรงลอนทอน แล้วจึงทรงประทับทอดพระเนตรเครื่องดนตรีต่างๆ ที่หน้าพระที่นั่งราชกิจวินิจฉัย ซึ่งสมเด็จพระเจ้า น้อยยาเชอ เจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ กรมหลวง ภาณุพันธุวงษวรเดช ทรงจักทูลเกล้าฯ ถวายสำหรับประพระราชทานไปทรงลอนทอน ในการเอกร ชัยเชอน พนักงานเครื่องดนตรีทั้งปวงซึ่งจะกราบ ถวายบังคมลาไปนั้นได้คัดคัดเข้าทูลเกล้าฯ ถวาย แล้วจึงเสด็จพระราชดำเนินไปที่ท่าราชวรดิฐ ประทับในเรือพระที่นั่งเวสาศรี เรือกระบวนแห่งที่ บ่วงก็เคลื่อนออกจากท่าแห่งพระบรมธาตุ พระพุทธ รูปพระธรรมขึ้นไป ครั้นทอดพระเนตรกระบวน แห่งสิ้นแล้ว เวลาเช้า ๕ โมงเสด็จ จึงออกเรือ พระที่นั่ง จากท่าราชวรดิฐ แลเรือพระประเทียบ เรือทหารก็ใช้จักรขึ้นไปด้วยเข้าคลองเกรต เวลาบ่ายโมงเสด็จ เรือพระที่นั่งถึงหน้าวัดสนามแขวง เมืองนนทบุรี จึงเสด็จจากเรือพระที่นั่งขึ้นไปประ ทับเรือพลับพลา ซึ่งทอดอยู่น้ำวัดสนามเป็นที่ใกล้ เคียงกับวัดปรมัยยิกาวัดนั้น ครั้นเวลาบ่าย ๔ โมงเสด็จ เรือกระบวนแห่งขึ้นไปถึงวัดปรมัยยิกา วัด เรือไชยแลเรือศรี ซึ่งทรงพระบรมธาตุพระ พุทธรูปพระธรรม เข้าประทับทำน่าวัด เจ้าพนักงาน จึงเชิญ พระบรมธาตุ พระพุทธรูปขึ้นไว้บนพระ อุโบสถวัดปรมัยยิกาวัด แลเชิญพระธรรมขึ้นไว้ ในการเป็ยัญ

ครั้นเวลาบ่าย ๕ โมงเสด็จ พระบาทสมเด็จพระเจ้า อยู่หัว เสด็จทรงเรือพระที่นั่งทวยเทพถวายกร เสด็จพระราชดำเนินจากเรือพลับพลา หน้าวัดสนาม พร้อมด้วย พระบรมมาประทับทำน่าวัดปรมัยยิกา วัด เสด็จพระราชดำเนินขึ้นจากเรือพระที่นั่งทรง พระราชยานไปประทับเทียบหน้าพระอุโบสถขึ้นไปทรง จุกเทียบนมัสการในพระอุโบสถ พระสงฆ์สวด

พระพุทธรูป แล้วเสด็จพระราชดำเนินจากพระ อุโบสถ ไปทรงจุกเทียบนมัสการการเป็ยัญ พระ สังกษสวดพระพุทธรูปที่ ๓ แห่ง แล้วจึงเสด็จ พระราชดำเนิน ขึ้นประทับพลับพลา พระบรม วงษานองษ์ ข้าราชการผู้ใหญ่ผู้น้อยเฝ้าทูลละออง ซูลีพระบาทพร้อมทั้งพลับพลา ครั้นเวลาทมิฬหนึ่ง ทรงจุกทอดไม่เพลิงแล้ว เสด็จพระราชดำเนินกลับ ทรงเรือพระที่นั่ง ไปประทับแรมอยู่บนเรือพลับพลา หน้าวัดสนาม ในคืนวันหนึ่งหนึ่งแลการเล่นต่าง ๆ ไซน หุ่นนอนโรง

ครั้นรุ่งขึ้น วันพฤหัสบดี เดือนสี่ ขึ้นสิบสามค่ำ บัวออกดอก เวลาเช้าพระเจ้า บรมมหารัชมังคลาเธอ กรมสมเด็จพระสุภาวดีนคราฐ ประยูร เสด็จขึ้นไปทรงบัตทองพระพุทธไสยาสน์ ในพระวิหาร ครั้นเวลาเช้า ๕ โมงเสด็จ พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินลงเรือพระที่ นึ่งทวยเทพถวายกร พร้อมด้วยขบวนหน้าตามเสด็จ พระราชดำเนิน ไปประทับทำนนวนน้ำวัดปรมัยยิกาวัด เสด็จขึ้นทรงพระราชยาน ไปประทับในพระอุโบสถ พระสงฆรวมัญ ที่สวดพระพุทธรูปในเวลาอันนี้ ที่พระอุโบสถ ๑๐ รูป ที่การเป็ยัญ ๑๐ รูป รัยพระราชทานคืน ก่อนเวลาเสด็จพระราชดำเนิน แล้วไปรับเสด็จในพระอุโบสถทั้ง ๒๐ รูป ครั้นเสด็จ เข้าในพระอุโบสถแล้วทรงจุดเครื่องนมัสการ พระ คุณวงษถวายศีล ครั้นทรงศีลแล้วเสด็จพระราช ดำเนินทางหลังพระอุโบสถ เสด็จขึ้นประทับที่เกย ซึ่งเป็นที่ทรงบรรพพระเจดีย์ เวลาเช้า ๕ โมง ๑๕ นาที ได้พระฤกษ์ทรงประพระสุทท้ายแลทรงเจิม ถึงซึ่งบรรพพระบรมสารีริกธาตุ แล้วทรงสลักตั้ง เข้ายมรุในช่ององค์พระเจดีย์ พระสงฆ ๒๐ รูป ในพระอุโบสถสวดถวายไชยมงคล ชาวประโคน ก็ระโคมแตรสังฆพิณพาทย์ ขึ้นพร้อมกัน ครั้น

ทรงบรรจุแล้วทรงจุดเครื่องนมัสการทองน้อย ทรง
 นมัสการพระสถูปเจดีย์ แล้วเสด็จพระราชดำเนิน
 มาประทับที่เฉลียงหลังพระอุโบสถทรงซักเชือกยกฉัตร
 ซึ่งเป็นของพระเจดีย์ แล้วเสด็จพระราชดำเนิน
 เข้าไปประทับในพระอุโบสถ พระราชทานผ้าทาดำให้
 ภูษามาลาท่อมพระประธานแลพระอรหันตสาวก แล้ว
 พระสงฆ์ถวายอนุโมทนาจบแล้ว เสด็จพระราชดำเนิน
 ขึ้นทรงพระราชยานไปประทับที่การเปรียญ พระ
 สงฆ์ราชาคณะพระครูฐานานุกรมเปรียญ ประชุม
 พร้อมกันในที่นั้น มีพระเจ้าบรมวงษเธอกรมพระ
 ปวเรศวริยาลงกรณ์เป็นประธาน เสด็จขึ้นประทับ
 ในการเปรียญแล้ว โปรดเกล้าฯ ให้เชิญ
 เสด็จพระเจ้าบรมมหารัชมังคลาภิเษก กรมสมเด็จพระ
 พระสุкарัตนราชประยูร เสด็จขึ้นไปทรงถวาย
 ไตรยางามบาทพิทรวง แด่พระสงฆ์ที่การเปรียญ
 พร้อมด้วยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แลสมเด็จพระ
 พระเจ้าน้อยยาเธอทั้ง ๒ พระองค์ แล้วยังได้
 สวดพระพุทธมนต์ ในการฉลองพระอารามต่อไป
 ครั้นกรมสมเด็จพระสุкарัตนราชประยูร ทรงถวาย
 ไตรยางแล้วพระสงฆ์ถวายอนุโมทนา เวลาบ่ายโมงเศษ
 เสด็จขึ้นทรงพระราชยาน มาลงเรือพระที่นั่งที่ท่า
 ทนวนหน้าวัดปรมัยยิกาวาส เสด็จพระราชดำเนิน
 กลับมาประทับที่เรือพลับพลา เวลาค่ำวันนั้นเป็น
 วันกำหนดผูกพัทธสีมา พระสงฆ์ราชาคณะฐานา
 นุกรมฝ่ายไทยฝ่ายรามัญ กับทั้งพระสงฆ์ในวัด
 ปรมัยยิกาวาสด้วย รวม ๓๕ รูป มีพระเจ้าบรม
 วงษเธอ กรมพระปวเรศวริยาลงกรณ์เป็นประธาน
 สวดพระพุทธมนต์ในพระอุโบสถ ก่อนเวลาเสด็จพระ
 ราชดำเนิน ครั้นเวลาทุ่มเศษเสด็จพระราชดำเนิน
 จากเรือพลับพลา พร้อมด้วยขบวนนำคามเสด็จ
 เหมือนเวลาเช้า ประทับณวนนำวัดปรมัยยิกาวาส

เสด็จพระราชดำเนินเข้าในพระอุโบสถ ทรงจุดเทียน
 นมัสการแล้วทรงศีล แล้วทรงถวายคำประกาศ
 ทรงพระราชอุทิศที่เขตรักษา เขียนเป็นภาษาสยาม
 ชื่อก ๑ ภาษารามัญชื่อก ๑ กรมหมื่นนริศรวิกรม
 ทรงอ่านประกาศภาษาสยาม พระคุณวงษอานประภาส
 ภาษารามัญ ครั้นจบคำประกาศ พระสงฆ์รับสาธุ
 พร้อมกันแล้ว เสด็จพระราชดำเนิน ถอยมานอก
 รั้วเหล็กกำแพงแก้ว ซึ่งจะกำหนดเป็นเขตรักษา
 โปรดเกล้าฯ ให้เชิญเสด็จพระเจ้าบรมมหารัชมังคลาภิเษก
 กรมสมเด็จพระสุкарัตนราชประยูร มาคอยชาน
 ทิศสี่ด้านมีศรัทด้วย ครั้นพร้อมแล้วหม่อมเจ้าพระ
 อรุณนิภาคุณากร กับสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์
 สวดทามทิศ ทรงชานทิศพร้อมด้วยพระเจ้าบรม
 มหารัชมังคลาภิเษก กรมสมเด็จพระสุкарัตนราชประยูร
 แด่พระบรมวงษานุวงษน้อยน้า ทั้งทิศตะวันออก
 เป็นต้นแล้วทิศใต้แล้วทิศตะวันตกแล้วทิศเหนือ แล้ว
 มาเข้าเงื่อนไขทิศวันเช้า ให้ศีลาเป็นนิมิตทั้ง ๔
 ทิศ พระสงฆ์ขึ้นสวดทามทิศนั้น ขึ้นสวดบน
 เฉลียงพระอุโบสถ พระสงฆ์เข้าไปประชุมสวด
 ญัตติกุศลอารม ผลศีลาหม่อมเจ้าพระอรุณนิภา
 คุณากร กับสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์สวดข้าง
 สยาม ครั้นจบแล้วพระคุณวงษ กับพระครูวิเชียร
 มุนีวัดป่าฝ้ายสวดอย่างรามัญอีกครั้งหนึ่ง จบแล้ว
 พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา แล้วเสด็จพระราช
 ดำเนินมาประทับพลับพลา ทรงจุดดอกไม้เพลิง
 แล้วเสด็จพระราชดำเนิน ลงเรือพระที่นั่งจาก
 ท่าวัดปรมัยยิกาวาส มาประทับเสด็จขึ้นเรือพลับพลา
 วันศุกร์ เดือนสี่ ขึ้นสิบสี่ค่ำ เวลาเช้าเสด็จพระ
 สงฆ์ในการผูกพัทธสีมา แต่หาได้เสด็จพระราช
 ดำเนินไม่เริ่มการฉลองพระอารามทั้งนี้ก่อนนั้นไป
 เวลาบ่าย ๕ โมงเศษพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เสด็จพระราชดำเนินโดยกระบวน
 เหม็นวันก่อน ประทับวัดปรามย์ยิกาวาศ
 เสด็จพระราชดำเนิน ขึ้นประทับบนพลับพลา
 ทรงไปรบแล้วไว้รถเกล้าฯ ให้ตั้งทนายกันใกล้ประตู
 ครั้นทรงไปรบแล้ว เสด็จพระราชดำเนินเข้าไป
 พระอุโบสถ ทรงดูเครื่องนมัสการแล้ว พระเจ้า
 บรมวงษาเถอ กรมพระปวเรศวริยาลงกรณ์ ถวาย
 คีลแล้วพระสงฆ์ ๒๐ รูปสวดพระพุทธมนต์ในพระ
 อุโบสถ แล้วเสด็จพระราชดำเนินมาประทับที่
 การเปรียญ ทรงดูเทียบคนเครื่องนมัสการแล้ว
 พระสงฆ์สวดพระพุทธมนต์ที่การเปรียญ ๓๐ รูป
 และมีสวดมนต์ที่วิหารพระพุทธไสยาสน์อีก ๓๐ รูป
 แต่ไม่ได้เสด็จพระราชดำเนิน ไปทรงดูเทียบ
 แล้วเสด็จพระดำเนินขึ้นประทับบนพลับพลา ทรงดู
 อกไม้เพลิง แล้วเสด็จพระราชดำเนินลงเรือ
 พระที่นั่งพร้อมด้วยกระบวนนำตามเสด็จ พระราช
 ดำเนินกลับมาประทับขึ้นบนเรือพลับพลา
 วันเสาร์ เกื่อนสี่ ขึ้นสิบห้าค่ำ เวลาเช้าพระสงฆ์
 ที่สวดมนต์ทั้ง ๓ แห่งรวม ๘๐ รูปรับพระราช
 ทานฉันท์ที่สวดมนต์ แต่มีที่เสด็จพระราช
 ดำเนิน ครั้นเวลาบ่าย ๕ โมงเสด็จพระบาท
 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จลงเรือพระที่นั่งแต่
 เรือพลับพลาไปประทับหน้าวัดปรามย์ยิกาวาศ เสด็จ
 พระราชดำเนินขึ้นประทับบนพลับพลา ทรงไปรบ
 แล้วเสด็จพระราชดำเนิน เข้าในพระอุโบสถทรง
 ดูเครื่องนมัสการแลทรงคีล พระสงฆ์สวด
 พระพุทธมนต์แล้ว เสด็จพระราชดำเนินไปประทับ
 ที่การเปรียญ ทรงดูเครื่องนมัสการแล้วพระสงฆ์
 สวดพระพุทธมนต์ ที่พระวิหารพระพุทธไสยาสน์
 ก็มี สวดมนต์เหมือนวันก่อนแต่ไม่ได้เสด็จ
 พระราชดำเนิน แล้วเสด็จจากการเปรียญ

ประทับพลับพลา ทรงดูอกไม้เพลิงแล้ว
 เสด็จพระราชดำเนิน ลงเรือพระที่นั่งพร้อมด้วย
 กระบวนนำเสด็จมาประทับยังเรือพลับพลา
 วันอาทิตย์ เกื่อนสี่ แรมค่ำหนึ่ง เวลาเช้า
 พระสงฆ์ที่สวดมนต์รับพระราชทานฉันท์ที่สวดมนต์
 เวลาบ่าย ๕ โมงเสด็จ พระบาทสมเด็จพระเจ้า
 อยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินลงเรือพระที่นั่งพร้อม
 ด้วยกระบวนนำตามเสด็จพระราชดำเนิน จากเรือ
 พลับพลาไปประทับวัดปรามย์ยิกาวาศ เสด็จพระ
 ราชดำเนินขึ้นประทับบนพลับพลา ทรงไปรบแล้ว
 เสด็จเข้าไปในพระอุโบสถ ทรงดูเครื่องนมัสการ
 แลทรงคีล แล้วพระสงฆ์คณะบรมยุติกานี
 ภาย ๓๐ รูป สวดมนต์ธรรมจักวัจนสูตรแล
 โอวาทปาฏิโมกข์ ตามธรรมเนียมมาบรมณี
 ที่การเปรียญ แลที่พระวิหารพระพุทธไสยาสน์
 ก็มีสวดมนต์ทั้งวันก่อน แต่ไม่ได้เสด็จพระราช
 ดำเนินทั้งสองแห่ง ประทับอยู่ในพระอุโบสถ
 เสนสวดมนต์จบแล้ว เสด็จพระราชดำเนินออก
 มานอกพระอุโบสถ พระราชทานเทียบให้พระ
 บรมวงษาวงษาครุฑตามเสด็จ พระอุโบสถโดย
 รอย แลถวายบนพระเจดีย์ตามหนักโดยรอบด้วย
 แล้วเสด็จเข้าไปในพระอุโบสถ ทรงดูเครื่องนมัสการ
 สำหรับทรงธรรม สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์
 ถวายเทศนาจากตุงศรีสันนิบาตภิกษุ ๑ จบแล้ว
 ทรงประเคนเครื่องบริกขาร แลมุลกัษิณีภิกษุ
 ของหลวงสิบลำดิ่ง รูปของพระเจ้าบรมมหารัชมัง
 กรมสมเด็จพระสุภาวดีนราชนครประยูร เจดีย์
 แล้วเสด็จพระราชดำเนินกลับ ขึ้นบนพลับพลา
 ทรงดูอกไม้เพลิงแล้ว เวลา ๒ ทุ่มเสด็จ
 พระราชดำเนินกลับจากวัดปรามย์ยิกาวาศ โดยกระ
 บวนเรือพระที่นั่งมาประทับเสด็จขึ้นยังเรือพลับพลา

วันจันทร์ เดือนสี่ แรมสองค่ำ เวลาเช้าเจ็ดโมง
 พระสงฆ์ที่วัดบวรนิเวศวิหาร เปนเสนาบดีกรมพระราช
 ฤทธิไกร
 แกลในการฉลองพระอารามนี้
 พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมสมเด็จพระสังฆราช
 ราชประชานุเคราะห์
 ใต้ร่มพระบารมีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 รัชกาลที่หก เดือนสี่ ขึ้นสิบสามค่ำ วัระ ๕
 ฤกษ์ที่เสมอมา จนตลอดการรวม ๓๐ ฤกษ์ที่
 ทรงถวายของไทยธรรม เปนธรรมทานมาบูชาในวัน
 เปนของวิจิตรต่าง ๆ เปนอันมาก ฤกษ์ของ
 เครื่องบริวาร ที่ทรงถวายพระสงฆ์ที่สถ
 พระพุทธมณฑลในการฉลองพระอาราม ๔๐ ฤกษ์
 ก็เป็นจำนวนตั้งของเปนนอันมาก ครั้นเวลาบ่าย
 เจ้าพนักงานได้ตั้งบายศรี ที่หน้าพระอุโบสถ
 รัชพรหมณเฑาะว์เวียนเทียน รอบพระอาราม
 โดยประเพณีอันดีมา ครั้นเวลาบ่าย ๕
 โมงเศษ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จ
 พระราชดำเนิน โดยกระบวนเรือพระที่นั่งจากเรือ
 พลับพลา ไปประทับวัดบวรนิเวศวิหาร เสด็จ
 ขึ้นประทับพลับพลา ทรงไปเรื่อยแล้วประทับ
 อยู่พลับพลา จนเวลาทุ่มเศษทรงทอดอกไม้เพลิง
 แล้วเสด็จพระราชดำเนินลงเรือพระที่นั่ง กลับมา
 ประทับเสด็จยังเรือพลับพลาที่ประทับแรม
 หนึ่งในการฉลองพระอาราม คราวนี้ พระบรม
 วงษาพระยาข้าราชการผู้ใหญ่ผู้น้อย แต่งตัวสวมเสื้อ
 ครึ่งยศ ประดับเครื่องราชอิสริยยศ ตามที่ธรรมเนียมพระ
 ราชทาน ตั้งแต่วันพุธ เดือนสี่ ขึ้นสิบสองค่ำ
 ไปจนถึงวันจันทร์ เดือนสี่ แรมสองค่ำ รวมเป็น
 ๖ คืน ๕ วัน เสด็จการผูกพัทธสีมาแลการฉลองวัด
 บวรนิเวศวิหาร ในวันจันทร์ เดือนสี่ แรมสองค่ำ
 ครั้นวันอังคาร เดือนสี่ แรมสามค่ำ โปรด
 เกล้าฯ ให้เจ้าพนักงานเชิญพระปฏิมากรนาคสวาท

พระองค์ใหญ่ ซึ่งเชิญขึ้นมาวัดบวรนิเวศวิหาร
 พร้อมด้วยพระบรมมหาราชวังพระบรมมหาราชวัง
 พิมาณไชย มีเรือตั้งแลเรือข้าราชการที่องคมนตรี
 เหมื่อนเมื่อเห็นขบวนไปจากกรุงเทพฯ ทั้งกระบวนแห่
 จากวัดบวรนิเวศวิหารด้วย ลงมายังกรุงเทพฯ
 เชิญขึ้นประดิษฐานไว้ ในพระบรมมหาราชวัง
 ตามเดิม แลที่วัดบวรนิเวศวิหารนั้น เจ้าพนักงาน
 กรมราชบัณฑิตย ได้เชิญพระคัมภีร์พระไตรปิฎก
 อภัยวราภิมุข ซึ่งตั้งอยู่ที่การเปรียญนั้นเจ้าประ
 ติษฐานไว้ในหอไตร สำหรับพระภิกษุสงฆ์สาม
 เณรจะได้ศึกษาเล่าเรียน ฝนยาพระศาสนาสืบไป
 ครั้นเวลาเช้า ๙ โมงเศษ พระบาทสมเด็จพระ
 พระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินลงเรือพระที่นั่ง
 เวลาที่เรือออกจากเรือใบ ซึ่งเป็นพลับพลาที่ประทับแรม
 แลขึ้นไปตามลำน้ำ พร้อมด้วยเรือกลไฟตามเสด็จ
 พระราชดำเนินหลายลำ เวลาบ่ายโมงเศษเรือพระ
 ที่นั่งเวลาครั้นถึงเกาะเกิด ในตอนเย็นไปอีกเป็นที่
 หนึ่งโดยเรือพระที่นั่งเวลาครั้นถึง เสด็จพระราช
 ดำเนินลงเรือสกุเป็นเรือพระที่นั่ง มาประทับทำนนวน
 พระราชวัง เสด็จขึ้นประทับในพระราชวังบางปะอิน

ที่ ๒๐ ประกาศพระบรมราชูปถัมภ์
 ที่เป็นเขตรัฐมา

สมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุ
 ลจอมเกล้าเจ้าแผ่นดินสยาม รัชกาลที่ ๕ ในพระ
 บรมราชวงษ์ ซึ่งได้ประดิษฐานแลดำรงกรุงเทพ
 มหานคร สมรรัตนโกสินทร์มหินทรายุทธยาบรม
 ราชธานี ขอประกาศไว้แต่พระสงฆ์ซึ่งอยู่ในพระ
 อารามนี้ แลซึ่งจะมาแต่จากทิศทั้ง ๔ แลพระ
 บรมวงษานุวงษ์ แลมหาชนนิกรทั้งปวงให้ทราบทั่ว
 กันว่า พระอารามนี้เปนวัดเก่าสร้างมาแต่โบราณ